

РЕШЕНИЕ

№ 2036

гр. София, 05.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 65 СЪСТАВ, в публично заседание на девети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ПОЛИНА ЛЮБ. АМБАРЕВА

при участието на секретаря ЗОРНИЦА ЛЮДМ. ПЕШЕВА
като разглежда докладваното от ПОЛИНА ЛЮБ. АМБАРЕВА Гражданско дело № 20231110112066 по описа за 2023 година

Предявени са от „ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА“ АД, ЕИК: 831094393 срещу С. Г. К., ЕГН: *****, по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК обективно кумулативно съединени положителни установителни искове, с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ, вр. чл. 9 ЗПК; чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, за признаване за установено, че ответникът дължи на ищеца следните суми: **сумата от 3000 лева**, представляваща непогасена главница по Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит (овърдрафт) по разплащателна сметка № 000СС-R-149324/05.03.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата от 28.07.2022 г. до окончателно изплащане; сумата от **2006,26 лева**, представляваща договорна лихва, за периода от 14.06.2019 год. до 07.07.2022 год., вкл.; сумата от **238,86 лева**, представляваща наказателна лихва за периода от 19.07.2019 год. до 29.11.2021 год., вкл.; сумата от **16,67 лева**, представляваща законна лихва за периода от 07.07.2022 год. до 27.07.2022 год., вкл.; сумата от **78 лева**, представляваща годишна такса за поддръжка; както и сумата от **60,00 лева**, представляваща разходи за връчване на покана за предсрочна изискуемост, за които суми е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК № 24318/24.08.2022 год. по ч. гр. д. № 40957/2022 год. по описа на СРС, 65 състав.

В исковата молба ищецът „Първа Инвестиционна Банка“ АД твърди, че между него и ответника С. Г. К. е сключен договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит (овърдрафт) № 000СС-R-149324/05.03.2019 г., по силата на който му предоставил кредит в размер на 3000 лева, който бил изцяло усвоен. Посочва, че на основание т. 3 от Договора, срокът за ползване на овърдрафта е до 05.03.2020 г., като същият се подновявал автоматично при условията и реда, предвидени в общите условия на банката за издаване и ползване на кредитни карти. Сочи се, че според т. 7 от договора при непогасяване до датата на падежа на пълния размер на дебитното салдо, формирано до края на съответния месечен отчетен период, кредитополучателят заплаща на банката фиксирана годишна лихва, в размер, както следва: 16 % - за дебитни салда, формирани в резултат на ПОС-транзакции и 18 % за всички останали дебитни салда по сметката. Твърди се, че съгласно т. 9 при неплащане на месечна погасителна вноска или надвишаване на разрешения кредитен лимит банката начислява наказателна лихва, върху непогасената част от дълга, в размер на договорения лихвен процент по т. 8 от договора и

надбавка от 10 пункта, а при просрочена минимална погасителна вноска в зависимост от вида на трансакцията - лихвата по т. 8, увеличена с наказателна надбавка в размер на 1/12 от наказателната надбавка за неразрешен овърдрафт по револвиращи международни кредитни карти с чип на месец за съответната валута. В т. 13 от договора било предвидено, че кредитополучателят заплаща на банката лихви, такси и комисионни според вида и класа на картата и съгласно действащата към деня на операцията Тарифа. Посочва, че процесният банков кредит е погасяван, както следва: на 16.4.2019 г. - 78.67 лева; на 18.5.2019 г. - 100 лева; на 12.6.2019 г. - 90 лева; на 17.6.2019 г. - 51.28 лева; на 9.3.2020 г. - 39.5 лева; на 9.4.2020 г. - 5.95 лева; на 11.5.2020 г. - 7.53 лева; на 10.6.2020 г. - 5.92 лева; на 11.6.2020 г. - 150 лева; на 10.8.2020 г. - 5.90 лева; на 10.9.2020 г. - 5.93 лева; на 12.10.2020 г. - 5.86 лева; на 1.3.2021 г. - 3.15 лева; на 13.5.2021 г. - 150 лева; на 13.8.2021 г. - 0.93 лева и на 7.10.2021 г. - 42.23 лева.

Ищецът излага, че кредитът е в просрочие, считано от 14.06.2019 г. - общо 1140 дни към 27.07.2022 г. включително. Поради неплащане в срок на задълженията по договора за кредит, на основание раздел XI, т. 28 от Общите условия на „Първа Инвестиционна Банка“ АД за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти с чип Mastercard и Visa, ищцовото дружество връчило на ответника чрез ЧСИ Стоян Якимов, рег. № 844 на КЧСИ, покана за доброволно изпълнение и му предоставило петдневен срок да плати доброволно непогасените задължения, но това не било направено. Сочи, че поради неизпълнение на задълженията по договора в срок, след връчване на 20.05.2022 г. покана и предоставяне на допълнителен срок за доброволно изпълнение, банката е обявила кредита за предсрочно изискуем, считано от 08.07.2022 г., като ответникът дължи всички суми по договора, както следва: 3000 лева - главница, ведно със законна лихва от 28.07.2022 г. до изплащане на вземането; 2006.26 лева - договорна лихва за периода 14.06.2019 г. - 07.07.2022г. вкл., дължима съгласно т. 8 от Договора; 238.86 лева - наказателна лихва за периода 19.07.2019 г. - 29.11.2021 г. вкл., съгласно т. 9 от Договора; 16.67 лева - законна лихва за периода 07.07.2022 г. - 27.07.2022 г. вкл.; 78.00 лева - годишна такса за поддръжка, съгласно т. 13 от Договора; 60.00 лева - разноси за връчване на покана за предсрочна изискуемост.

Сочи, че за посочените задължения в производството по ч. гр. д. № 40957/2022 г. по описа на СРС, II ГО, 65 състав е издадена заповед за изпълнение по чл. 417 ГПК, и и изпълнителен лист срещу ответника. На 07.02.2023 год. било получено съобщение за разпореждане на съда, във връзка с подадено от длъжника възражение, с указания за предявяване на иск за установяване на вземанията, поради което за ищеца възникнал правен интерес от предявяване на настоящите положителни установителни иски.

Ето защо, ищецът предявява настоящите иски за установяване в отношенията между страните, че ответникът дължи на ищеца сумите по издадената на 24.08.2022 г. Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК по ч. гр. д. № № 40957/2022 г. по описа на СРС, II ГО, 65 състав.

Претендира разноси и юрисконсултско възнаграждение за заповедното и настоящото производство.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК ответникът С. Г. К. е подал отговор на исковата молба, с който оспорва исковите като нередовни, недопустими и неоснователни, за което излага подробни съображения. Навежда твърдения за незаконосъобразност на издадената Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК по ч. гр. д. № № 40957/2022 г. по описа на СРС, II ГО, 65 състав, поради нарушение на разпоредбите на чл. 417 и чл. 418 ГПК с оглед липса на документ, посочен измежду изрично изброените такива в разпоредбата на чл. 417 ГПК, който да установява твърдяното по делото вземане на заявителя. Посочва, че приложеното от банката и цитираното от съда в заповедта извлечение от счетоводните книги касае съвсем различно от твърдяно вземане на банката към С. К., а именно такова по Договор № 000LD-R-047416/11/10/2018 г. за банков кредит, сключен на 11.10.2018 г. между „Първа инвестиционна банка“ АД и кредитополучателя С. Г. К.. Сочи, че съгласно цитирания договор, на ответника бил предоставен кредит в размер

на 20000,00 лева за текущи нужди и рефинансиране на текущи задължения с краен срок за погасяване 28.12.2022 г., а според твърденията на банката в счетоводното извлечение, приложено към Заявлението за издаване на заповед за изпълнение, по което е образувано и ч. гр. д. 40957/2022 г. по описа на 65 с-в на СРС, същото се отнасяло до коренно различен по размер дълг на кредитополучателя по посочения договор, а именно в размер на 16 645,80 лева към дата 27.07.2022 г. Посочва, че липсват документи по делото, които да доказват съществуващо и ликвидно вземане към ответника, произтичащо от процесния договор.

Оспорва да се е съгласил с общите условия към договора за кредит и другите документи свързани с договора, като твърди, че не е подписвал същите и в този смисъл ищцовото дружество е нарушило разпоредбата на чл. 11, ал. 2 ЗПК. Твърди, че не е получил Стандартен европейски формуляр, описващ вида на кредита, съгласно изискванията на ЗПК, не е получил погасителен план, както и не му е предоставена каквато и да е преддоговорна и договорна информация относно условията на договора и стойността на всички разходи по кредита. Посочва, че клаузите по процесния договор не са уговорени индивидуално, а същите са приложени от банката бланкетно във всеки случай и еднакво спрямо всеки свой клиент.

Навежда възражение, че договорните клаузи под т. 8, 9, 10 и 11 са неравноправни, противоречащи на добрите нрави и в тази връзка нищожни (недействителни), като моли да бъдат обявени от съда като такива. Сочи, че процесният договор не отговаря на изискването на чл. 11 ЗПК, като не са посочени дати под всички негови страници. Не били спазени и изискванията на чл. 5, ал. 4, чл. 8 и чл. 10, ал. 1 ЗПК. Твърди, че информацията относно броя и размера на погасителните вноски, ГПР и годишния лихвен процент била обща, неразбираема и недвусмислена и с нея не се конкретизирало какво точно се включва в размера на месечната вноски, като елементи на главницата и лихвата. Липсвала каквато и да е клауза, съдържаща правата на кредитополучателя и в тази връзка, твърди, че договорът е недействителен на основание чл. 22 от ЗПК. Излага твърдения и за неравноправност на насрещните задължения по договора, обуславяща неговата нищожност, поради противоречието му с добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД. Навежда, че т. 8 и 9 от процесния договор са нищожни, като противоречащи на чл. 33, ал. 1 и 2 вр. чл. 20, ал. 1 ЗПК и като такива моли съда да прогласи тяхната нищожност. Посочва, като неравноправна и т. 14, както и заключителната част от процесния договор, а именно: „С подписване на настоящия договор, кредитополучателят декларира (...) и страните се споразумяват, че банката има право едностранно да променя Общите условия (...) без да е необходимо подписването им“.

Отделно от горното навежда възражение, че процесният договор е изцяло недействителен, съгласно чл. 22 ЗПК.

Претендира разноски за заповедното и исковото производство.

Софийски районен съд, като взе предвид доводите от страните и прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, приема за установено следното от фактическа страна :

По делото е представен Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит (овърдрафт) по разплащателна сметка № 000СС-R-149324/05.03.2019 год., сключен между „Първа инвестиционна банка“ АД и С. Г. К. в качеството му на „титуляр“. По силата на договора банката се е задължила да открие и води на името на титуляра разплащателна сметка с посочен IBAN, както и да предостави кредитен лимит в размер на 3000 лева, който може да бъде усвояван под формата на овърдрафт с използване на кредитната карта.

С клаузата на т. 3 от договора страните са уговорили срок за ползване на овърдрафта до 05.03.2020 г., както и че същият се подновява автоматично при условията и по реда, предвидени в Общите условия на банката за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти MasterCard и Visa.

Съгласно клаузата на т. 7 от договора е уговорен гратисен период със срок съгласно

действащите Общи условия на банката, според вида на картата, като титулярът има право на гратисен период само при условие, че до датата на падежа на съответния отчетен период погаси задълженията си до пълния размер на дебитното салдо, формирано през същия отчетен период.

В т. 8 е предвидено, че при непогасяване на пълния размер на дебитното салдо по сметката при условията на т. 7 от договора, но не по-късно от датата на падежа на съответния отчетен период, титулярът заплаща на банката фиксирана годишна лихва, както следва: 16 % за дебитни салда, формирани в резултат на ПОС-транзакции и 18 % - за всички останали дебитни салда по сметката.

При непогасяване до датата на падежа на съответния отчетен период, на месечна погасителна вноска или надвишаване на разрешения кредитен лимит в т. 9 от договора е уговорено заплащането на наказателна лихва, а именно: за неразрешен овърдрафт - годишната лихва по т. 8 плюс наказателна надбавка в размер на 10 пункта, а при просрочена минимална месечна погасителна вноска е в зависимост от вида на транзакцията и е в размер на лихвата по т. 8 плюс наказателна надбавка в размер на 1/12 от наказателната надбавка за неразрешен овърдрафт.

Точка 10 от договора гласи, че наличието на просрочени плащания и/или неизпълнение на други клаузи от договора може да доведе до неблагоприятни последици за титуляра, включително до предсрочна изискуемост на целия кредитен лимит, повишаване на лихвения процент по кредита, вкл. и надбавката.

Съгласно клаузата на т. 11 от договора годишният процент на разходите (ГПР) по кредита е в размер на 17.48 %, като общата дължима сума по същия е в размер на 3488 лева.

В т. 12 от договора е отразено е, че всички права и задължения на страните по договора във връзка с издаване и ползване на кредитните карти и с предоставяне и погасяване на кредитния лимит (овърдрафт) се уреждат от Общите условия на „Първа инвестиционна банка“ АД за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти с чип MasterCard и Visa, представляващи неразделна част от договора.

В т. 13 от договора е уговорено, че за поддържането и ползването на кредитната карта и кредитния лимит титулярът дължи лихви, такси и комисионни според вида и класа на картата и съгласно действащата към деня на операцията тарифа на банката, като в т. 13.1 от същия договор е уговорена такса за поддържане на първа карта VISA PayWave в размер на 39 лева.

Според клаузата на т. 14 от договора банката има право едностранно да промени общия разход по кредита, чрез увеличаване или намаляване на един или повече от един от видовете разходи, съставна част от общия разход по кредита.

Съгласно т. 15 от договора титулярът има право да погаси предсрочно част или всички свои задължения по кредита без да дължи комисионна за това.

Титулярът е декларирал, че с подписване на договора е запознат с Общите условия на банката, които са неразделна част от последния и приема прилагането на същите в отношенията им във връзка със сключването и изпълнението му, както и че банката има право едностранно да ги променя, за което е длъжна да уведоми предварително титуляра.

По делото са представени и приети като писмено доказателство Общи условия (ОУ) на „Първа инвестиционна банка“ АД за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти MasterCard и Visa (лист 11-18 от делото), приети с Решение на Управителния съвет на „Първа инвестиционна банка“ АД. Клаузата на т. 8.1.1 от ОУ предвижда, че при непогасяване до датата на падежа на пълния размер на дебитното салдо по сметката за последния отчетен период „Първа инвестиционна банка“ АД начислява лихва, равна на действащия към датата на начисляването референтен лихвен процент за валутата, в която е разрешен кредитния лимит плюс надбавка в размер съгласно договора, съответно приложимия по договора фиксиран лихвен процент. Лихвата се начислява за всяка отделна транзакция, извършена през последния отчетен период, за реалния брой дни за

съответната трансакция, считано от дата на извършването ѝ до датата на погасяването. При частични погасявания по сметката погасяването на задълженията се извършва по видове трансакции в следния ред: непогасени задължения от предходни отчетни периоди; вноски по разсрочено погасяване; лихви и такси за последния отчетен период; теглене на пари в брой; плащане на стоки и услуги, и др. преводни операции.

В т. 8.3 от ОУ е предвидено е, че с подписването на договора ответникът-титуляр дава изричното си писмено съгласие банката да събира от наличността по сметката всички суми, дължими и неплатени в срок съгласно договора и ОУ.

Съгласно клаузата на т. 10.1 от ОУ титулярят се задължава всеки месец до падежа или на следващия работен ден, ако падежът е в неработен ден, да внася по сметката минималната погасителна вноска, посочена в извлечението по картова сметка. Предвидено е в т. 11.1, че при невнасяне до падежа на минималната погасителна вноска титулярят дължи върху непогасената част лихвите по т. 8.1.1 плюс наказателна надбавка в размер съгласно договора и бюлетина за лихвите.

В т. 12.2.1 от ОУ е предвидено, че титулярят има право, без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причина, да се откаже от договора като депозира на място или изпрати по поща или по куриер писмено уведомление до банката в срок до 14 календарни дни считано от сключването му.

В т. 13.1 и 13.1.1 от ОУ е предвидено, че банката има право да обяви ползвания овърдрафт за изцяло и предсрочно изискуем след писмено уведомление до титуляря в срок, определен от банката, в случай, че титулярят не извърши което и да е плащане по договора и настоящите общи условия за срок по-дълъг от 5 работни дни след датата, на която такова плащане е станало изискуемо.

Съгласно т. 19.1 от ОУ на ищеца срокът за ползване на кредитния лимит (овърдрафта) е съгласно договора. Съгласно т. 19.1.1 от ОУ срокът на договора, респ. срокът за ползване на овърдрафта, се удължава автоматично всеки път за нов едногодишен период при условие, че никоя от страните не е уведомила другата за прекратяване на договора, като последният може да бъде прекратен: едностранно от титуляря с писмено предизвестие за отказ от удължаване срока на договора 30 дни преди изтичане на текущия му срок; едностранно от банката с 60-дневно писмено предизвестие до титуляря.

В т. 20.1.1 от ОУ е предвидено изрично, че при изтичане срока на валидност на картата, банката издава служебно нова карта, доколкото е продължен срокът на овърдрафта.

Видно от представената по делото покана (лист 20 от делото) се установява, че ищцовото дружество „Първа инвестиционна банка“ АД, чрез ЧСИ Стоян Якимов, е изпратило покана с вх. № 11108/07.03.2022 г. по описа на ЧСИ до ответника С. Г. К., в качеството му на кредитополучател, с което го уведомява, че поради допуснато неизпълнение от негова страна на задълженията му по процесния договор за кредит, които към 28.02.2022 г. възлизат на сума в общ размер от 5088,45 лева, от които просрочени задължения в размер на 2088,45 лева, като на основание раздел XIII, чл. 13.1, вр. т. 13.1.1 от ОУ на банката, кредиторът отправя покана за заплащането им в 5-дневен срок от получаване на поканата. В последната е посочено, че при липсата на изпълнение в указания срок и без изпращане на повторно уведомление за това, банката ще счита ползвания кредит за изцяло и предсрочно изискуем. Видно от приложените по делото разписка и констативен протокол, поканата е връчена лично на ответника, срещу подпис на последния, на **20.05.2022 год.**

На 28.07.2022 г. е подадено заявление по чл. 417 ГПК пред заповедния съд за вземането по извлечение от счетоводните книги на банката относно процесния овърдрафт, като е образувано ч. гр. д. № 40957/2022 г. по описа на СРС,65 състав и за сумите е издадена заповед за изпълнение на парично задължение и изпълнителен лист. Не се спори по делото, че срещу заповедта е постъпило своевременно възражение от длъжника, което е обусловило предявяването в едномесечния срок от съобщението на настоящия иск.

За изясняване на делото от фактическа страна по делото е изслушано и прието

заключение по допуснатата ССЧЕ, което съдът кредитира като обективно и компетентно изготвено, от което се установява, че въз основа на договора за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по разплащателна сметка № 000СС-R-149324/05.03.2019 год. е предоставен банков кредит под формата на кредитен лимит в размер на 3000 лева, като съгласно т. 3 от договора за кредит, срокът за ползване на кредита е до 05.03.2020 г., като същия се подновява автоматично съобразно ОУ към договора за кредит. Вещото лице Р. С. е констатира, че от разрешеният кредитен лимит по процесния договор за кредит са усвоявани многократно суми, като общият размер на усвоените суми е 3 124,92 лева. Посочено е че към 28.07.2022 г. (датата на депозиране на заявлението по чл. 417 от ГПК), разрешеният от банката кредитен лимит в размер на 3000 лева е изцяло усвоен и неплатен, като към 22.07.2022 г. не са платени задължения, както следва: главница в размер на **3 000 лева**; лихви в общ размер на 2006,26 лева, от които: **1711,59 лева** за договорна лихва за периода 18.06.2019 г. - 29.11.2021 г., **294,67 лева** за договорна лихва за периода 29.11.2021 г. - 07.07.2022 г. вкл., **238,86 лева** за наказателна лихва за периода 19.07.2019 г. - 29.11.2021 г.; 2 броя годишни такси за поддръжка на кредитна карта в общ размер на **78,00 лева** (по 39,00 лева всяка) за 2020 г. и 2021 г., начислени на 30.11.2021 г., с вальори: 27.02.2020 г. и 28.02.2021 г.; законна лихва в размер на **16,67 лева**, за периода от 07.07.2022 г. до 27.07.2022 г. (включващ 20 дни), като същата за периода от 07.07.2022 г. до 26.10.2023 г. е в размер на 449,60 лева; разноски в размер на **60,00 лева**. В показанията си в открито съдебно заседание, които съдът също приема, вещото лице уточнява, че лихвените проценти отговарят на посочените такива в договора и спрямо същите не е налице промяна.

При така приетата за установена фактическа обстановка, съдът достига до следните правни изводи:

Предявени са обективно кумулативно съединени иски по реда на чл. 422 ГПК, с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ, вр. чл. 9 ЗПК; чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, с искане за установяване със силата на присъдено нещо съществуването на парични вземания на ищеца срещу ответника, удостоверени в Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК и изпълнителен лист, издадени по ч. гр. дело № 40957/2022 г. по описа на Софийски районен съд, 65 състав. Съдът, като съобрази, че възражението на длъжника срещу заповедта за изпълнение, съдържащо оспорване на удостоверените в същата вземания, е депозирано в срока по чл. 414, ал. 1 ГПК, а установителните иски са предявени в срока по чл. 415, ал. 4 ГПК, във връзка с дадени от съда указания по реда на чл. 415, ал. 1, т. 1 ГПК, намира, че за ищеца е налице интерес от търсеното установяване.

По така предявените иски, в тежест на ищеца е да докаже при условията на пълно и главно доказване следното: че между страните е възникнало валидно правоотношение по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по сметка № 000СС-R-149324/05.03.2019 год., по което кредиторът е предоставил на кредитополучателя посочената в исковата молба сума, а последният се е задължил да я върне в посочените срокове; че ответникът е преустановил плащанията на дължимите суми, с което за ищеца е възникнала правна възможност за обявяване вземанията по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по сметка за изцяло предсрочно изискуеми; че е уведомил ответника за обявената предсрочна изискуемост на вземанията по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по сметка № 000СС-R-149324/05.03.2019 год.; че ответникът се е задължил да заплати в полза на ищеца възнаградителна лихва в уговорения размер; че длъжникът е изпаднал в забава и размера на обезщетението за забава; че ответникът се е задължил да заплати в полза на ищеца наказателна лихва при твърдените в исковата молба условия и размер; че са били налице основания за начисляване на наказателна лихва и нейния размер; както и че ответникът се е задължил да плаща в полза на ищеца годишна такса за поддържане на сметката и нейния размер.

В тежест на ответника, при доказване на горните факти е да установи погасяване на паричното си задължение, за което не сочи доказателства, както и да докаже всички правопогасяващи претендираното от ищеца вземане факти, включително възраженията си за недействителност на договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на овърдрафт по сметка № № 000СС-R-149324/05.03.2019 год., както и за нищожност на отделни клаузи от същия договор.

Страните не спорят, а и от представения по делото Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит (овърдрафт) по разплащателна сметка № 000СС-R-149324/05.03.2019 г. се установява, че по силата на същия ищецът е приел да открие и води на името на ответника разплащателна картова сметка и да издаде към нея на името на титуляря револвираща международна кредитна карта с чип.

Доколкото се касае за реален договор, то неговото действие е обусловено, както от постигането на съгласие между страните, така и от реалното предаване на сумата, предмет на договора. По делото не се спори, че е сумата по кредита е била предоставена на ответника от ищцовата търговска банка, съответно, че кредитополучателят е ползвал суми по предоставения му овърдрафт. Този факт следва и от изводите на вещото лице по съдебно-счетоводната експертиза, установяващо, че към 28.07.2022 г. (датата на депозиране на заявлението по чл. 417 от ГПК), разрешеният от банката кредитен лимит в размер на 3000 лева е изцяло усвоен. Същевременно съдът намира, че с частичното извънсъдебно плащане на месечните вноски по договора с последно такова от 07.10.2021 г. ответникът е признал договорната си обвързаност с ищцовото дружество и получаването на сумите по кредита, което е подкрепено и от останалите доказателства по делото. По отношение срока на действие на договора следва да се отбележи, че в случая, първоначално уговореният между страните срок за ползване на овърдрафта е до 05.03.2020 г., като същият се е подновявал автоматично съгласно клаузата на т. 3 от договора и т. 19.1.1 от приложимите Общи условия на „Първа инвестиционна банка“ АД за издаване и ползване на револвиращи международни кредитни карти с чип MasterCard и Visa, приети в заверен препис като доказателство по делото. Установи се по делото, че с подписване на процесния договор ответникът е удостоверил, че е запознат с Общите условия на банката и приема прилагането на същите в отношенията им във връзка със сключването и изпълнението на договора. Предвид изложеното и доколкото по делото не са ангажирани доказателства за прекратяване на процесния договор при условията и реда, предвидени в т. 19.1.1 от приложимите Общи условия – чрез едностранно изявление на някоя от страните, то съдът приема, че е налице продължаване на действието му с нов едногодишен период.

Видно от гореизложеното, за процесния по делото период между страните е било налице правоотношение по договор за издаване на револвираща международна кредитна карта, който е бил в сила към датата на уведомяване на ответника за предсрочната му изискуемост – 20.05.2022 г.

Установява се също и изрично уговорено право на банката да обяви кредита за предсрочно изискуем при неплащане на просрочени задължения в продължение на повече от 5 дни – арг. от т. 13.1 и т. 13.1.1 от ОУ на банката. В настоящата хипотеза правото на банката да обяви кредита за предсрочно изискуем е надлежно упражнено, което обстоятелство се установява от представените по делото констативен протокол и разписка за връчване на покана от ЧСИ Стоян Якимов от 20.05.2022 год., връчена лично на ответника, срещу подпис на същия, на **20.05.2022 год.**

Ето защо съдът намира, че уведомлението за предсрочна изискуемост на процесния кредит е връчено редовно на ответника на 20.05.2022 г., а предсрочната изискуемост е настъпила на **26.05.2022 г.** с изтичане на 5-дневния срок за доброволно изпълнение. Същевременно от приетото и неоспорено експертно заключение по съдебно-счетоводната експертиза, което съдът кредитира като пълно, ясно и компетентно изготвено, се установява, че към 28.07.2022 г. (датата на депозиране на заявлението по чл. 417 от ГПК) кредитният лимит по договора е изцяло усвоен, т. е. налице са всички кумулативни предпоставки за

обявяване на кредита за предсрочно изискуем. Установява се също така, че към датата на предсрочната изискуемост размерът на неплатената главница по кредитния овърдрафт е **3000 лева**, какъвто е и претендираният размер.

Следователно предявеният иск за установяване на вземане за главницата се явява доказан по основание и размер.

По отношение на договорната лихва, на първо място, следва да се съобрази, че процесният договор за кредит има за предмет предоставяне на финансова услуга по смисъла на пар. 13, т. 12 от ДР на Закон за защита на потребителите. Предвид легалната дефиниция за „потребител“ по пар. 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, същият има характер на потребителски – по арг. от чл. 3, ал. 2 от ЗПК, тъй като от предметното му съдържание се установява, че паричният ресурс не е предназначен за извършване на търговска или професионална дейност от кредитополучателя. Съгласно чл. 143, ал. 2, т. 10 и 12 от ЗЗП, неравноправна е клаузата, която налага на потребителя приемането на клаузи, с които той не е имал възможност да се запознае преди сключването на договора, както и тази, която позволява на търговеца или доставчика да променя едностранно без основание характеристиките на стоката или услугата освен ако не е уговорена индивидуално. По арг. от чл. 146, ал. 1 от ЗЗП неравноправните клаузи са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално, като не е индивидуално уговорена клаузата, която е била изготвена предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието, особено в случаите на договор при общи условия.

В настоящия случай размер и начина на определяне на договорната (възнаградителна) лихва, както беше посочено и по-горе, е изрично посочен в т. 8 от процесния договор. В същата е посочено, че при непогасяване на пълния размер на дебитното салдо по сметката при условията на т. 7 от договора, но не по-късно от датата на падежа на съответния отчетен период, титулярът заплаща на банката фиксирана годишна лихва, както следва: 16 % за дебитни салда, формирани в резултат на ПОС-транзакции и 18 % - за всички останали дебитни салда по сметката. Годишният процент на разходите също е определен във фиксиран размер от 17,48 %, като е посочена и общата дължима сума от кредитополучателя по договора в размер на 3488 лева. Предвид изложеното съдът намира, че клаузата установяваща възнаградителната лихва е договорена индивидуално между страните, същата съдържа ясно изложение на размера и начина на определяне на възнаградителната лихва и като такива на основание чл. 146, ал. 1 от ЗЗП е изключена от понятието неравноправни клаузи по чл. 143 от ЗЗП.

На следващо място следва да се посочи, че съгласно разпоредбата на чл. 9, ал. 1 от ЗПК договорът за потребителски кредит е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане. Разпоредбите на чл. 10 и чл. 11 от ЗПК уреждат формата и съдържанието на договора за потребителски кредит. Съгласно чл. 22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7-12 и т. 20, чл. 12, ал. 1, т. 7-9 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен и липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпването на тази недействителност. Същата има характер на изначална недействителност и когато договорът за потребителски кредит бъде обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. За неравноправния характер на клаузите в потребителския договор съдът следи служебно и следва да се произнесе независимо дали страните са навели такива възражения или не (в този смисъл е решение № 23/07.07.2016 г. по т. д. № 3686/2014 г., I т. о. на ВКС). Доколкото в случая се касае за приложение на императивни материалноправни норми, за които съдът следи служебно по аргумент от т. 1 на ТР № 1 от 09.12.2013 г., постановено по тълк. д. № 1/2013 г. на ВКС, ОСГТК, нищожността на уговорките в процесния договор за кредит може да бъде установена и приложена служебно от съда без от страните да е наведен такъв довод.

Настоящият съдебен състав счита, че в случая са спазени законовите изисквания на

горепосочените разпоредби и в тази връзка не е налице недействителност на процесния договор по смисъла на чл. 22 ЗПК. Договорът е сключен в писмена форма, на хартиен носител, по ясен и разбираем начин, с четлив шрифт (с което е спазен чл. 10, ал. 2 ЗПК) и съдържа общия размер на кредита и условията за усвояването му (чл. 11, ал. 1, т. 7 ЗПК и чл. 12, ал. 1, т. 7 ЗПК), лихвените проценти по кредита, които са фиксирани, поради което липсва необходимост от уговаряне на компоненти и методика за тяхното изменение, както и условията за прилагането им (чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК и чл. 12, ал. 1, т. 8 ЗПК); годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит (чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК и чл. 12, ал. 1, т. 9 ЗПК); условията за издължаване на кредита от потребителя, различни лихвени проценти за целите на погасяването (чл. 11, ал. 1, т. 11 и т. 12 ЗПК); наличието на право на отказ на потребителя от договора (чл. 11, ал. 1, т. 20 ЗПК). Също така е спазено и изискването на чл. 19 ЗПК – като изрично е посочен ГПР, който е в рамките предвидено с императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 ЗПК.

Видно от изложеното договорът съдържа съществената за потребителските договори информация, от значение за изграждане на ясна преценка от потребителя за последиците му, като тази информация в съвкупност е достатъчна, за да даде възможност на потребителя да прецени дали желае да сключи договора за потребителски кредит или не.

Не може да се приеме и, че договорът е нищожен поради противоречие с добрите нрави – поради размера на уговорената лихва. В случая се касае за необезпечен потребителски кредит, който по правило е с по-висок риск, поради което е допустимо да бъде уговорен и по-голям размер на възнаградителната лихва, което само по себе си не противоречи на общите разбирания за честно и добросъвестно сключване и изпълнение на договорите. Добрите нрави са морални норми, на които законът придава правно значение, защото правната последица от тяхното нарушаване е приравнена с тази на противоречието на договора със закона (чл. 26, ал. 1 от ЗЗД). Понятието „добрите нрави“ по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД е обща правна категория, приложима към конкретни граждански, респ. търговски правоотношения, изведена от юридическите факти, обуславящи тези правоотношения, понятие, свързано с относително определени правни норми, при приложението на които съдът прави конкретна преценка на обстоятелствата. Една сделка противоречи на добрите нрави, ако с нея се договарят необосновано високи цени, неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота, използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг, със сделката се цели недобросъвестна конкуренция, използва се монополно положение, за да се наложи на другата страна неизгодно условие.

Предвид изложеното съдът намира за неоснователни възраженията на ответника за неравноправност на лихвените клаузи и за недействителност на целия процесен договор по смисъла на чл. 22 ЗПК.

Възраженията на ответника за неравноправност на клаузата, предвиждаща право на банката да изменя едностранно лихвения процент, се явява неотнормима към въпроса за дължимостта на процесните лихви, доколкото от експертното заключение по ССЧЕ се установява, че размерът на договорната лихва не е променян за срока на действие на договора, тъй като е изчисляван съгласно уговореното в него. Възнаградителната лихва, обаче, се дължи само за срока на действие на договора, тъй като представлява възнаграждение за предоставеното на длъжника ползване на финансовия ресурс за този срок. С настъпване на изискуемостта на цялото вземане, било вследствие на изтичане срока на договора, било вследствие на обявена предсрочна изискуемост, добросъвестното ползване от длъжника на заетата сума се преустановява и последният дължи единствено лихва за забава, не и възнаграждение за ползването (в този смисъл т. 2 от Тълкувателно № 3/2017г. на ОСГТК на ВКС). Както беше установено по-горе, процесният кредит е предсрочно изискуем считано от 26.05.2022 г., а не както се твърди от ищеца от 14.06.2019 год., поради което банката-ищец няма право на договорна лихва за периода от 26.05.2022 г. до 07.07.2022 г. Това е така, защото за настъпване на предсрочната изискуемост е от

значение датата на връчване на уведомлението и изтичането срока за доброволно изпълнение, а не датата, на която банката е осчетоводила вземането по кредита като предсрочно изискуемо. Видно от експертното заключение по ССЧЕ (таблици № 2 и № 3 на лист 98 и 99 от делото) за периода от 19.06.2022 г. до 07.07.2022 г. е начислена договорна лихва в размер на **66,66 лева**, поради което за остатъка от процесния период (от 14.06.2019 г. до 18.06.2022 г., вкл.) се дължи договорна лихва в размер на **1939,60 лева** (2006,26 лева – 66,66 лева). Следователно предъявеният иск за договорна лихва се явява доказан до размера от **1939,60 лева** и за периода от 14.06.2019 г. до 18.06.2022 г., вкл., а за разликата до пълния претендиран размер от 2006,26 лева и за периода от 19.06.2022 г. до 07.07.2022 г., вкл. искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Относно претендираната наказателна лихва (неустойка за забава), съдът съобрази следното:

В настоящия случай ищецът претендира заплащане на наказателна лихва в размер на 238,86 лева за периода от 19.07.2019 год. до 29.11.2021 год. В клаузата на т. 9 от процесния договор е уговорено, че при непогасяване до датата на падежа на съответния отчетен период, на месечна погасителна вноска или надвишаване на разрешения кредитен лимит, титулярът-ответник дължи заплащането на наказателна лихва, а именно: за неразрешен овърдрафт - годишната лихва по т. 8 плюс наказателна надбавка в размер на 10 пункта, а при просрочена минимална месечна погасителна вноска е в зависимост от вида на трансакцията и е в размер на лихвата по т. 8 плюс наказателна надбавка в размер на 1/12 от наказателната надбавка за неразрешен овърдрафт. Съгласно чл. 33, ал. 1 и ал. 2 от ЗПК при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва за времето на забавата, а когато потребителят забави дължимите от него плащания по кредита, обезщетението за забава не може да надвишава законната лихва. С така уговорената от страните неустойка по т. 9 във вр. с т. 8 от договора за кредитна карта на практика се постига заобикаляне на ограничението на чл. 33 от ЗПК, като се въвеждат плащания, чиято дължимост е изцяло свързана с хипотеза на забава на длъжника, но размерът им надвишава нормативно установения предел, а именно законната лихва. В този смисъл клаузата се явява нищожна в частта, която предвижда начисляване на лихва в размер над законната, поради противоречие със закона, като следва да се признае дължима сума само в размер на законната лихва върху главницата.

В настоящия случай претенцията на ищеца включва периода от 19.07.2019 год. до 29.11.2021 год. Към началния момент на исковия период ответникът вече е дължал пълния размер на главницата от 3000 лева, следователно законна лихва за забава се дължи върху цялата главница, която изчислена от съда по реда на чл. 162 ГПК посредством лихвен калкулатор, публикуван на следния интернет адрес: https://www.calculator.bg/1/lihvi_zadaljenia.html, възлиза на сумата от 745,83 лева. Предвид изложеното предъявеният иск за сумата от **238,86 лева** се явява изцяло основателен и следва да бъде уважен.

На следващо място в т. 13 от договора е уговорено, че за поддържането и ползването на кредитната карта и кредитния лимит титулярът дължи лихви, такси и комисионни според вида и класа на картата и съгласно действащата към деня на операцията тарифа на банката, като в т. 13.1 от същия договор е уговорена такса за поддържане на първа карта VISA PayWave в размер на 39 лева. Претендираната такса в размер на **78 лева** не е оспорена от ответника, като не се установи по делото и да е платена от същия, поради което съдът приема, че се дължи.

Също така, както беше посочено по-горе, ответникът е изпаднал в забава за заплащане на предсрочно изискуемия размер на кредита считано от 26.05.2022 г., поради което той е бил в забава към 07.07.2022 г., считано от която дата се претендира законна лихва по настоящото дело. От приетото експертно заключение се установява, че размерът на законната лихва върху предсрочно изискуемата главница за периода от 07.07.2022 г. до 27.07.2022 г. е **16,67 лева**, какъвто е и претендираният размер, поради което искът е изцяло основателен.

На следващо място, от приетата разписка поканата от 20.05.2022 год. се установява, че ищецът е възложил връчването на уведомлението за предсрочна изискуемост на частен съдебен изпълнител и това връчване е извършено, като за него ищецът претендира разноски в размер на 60 лева. Това вземане съдът намира за недължимо, доколкото от императивния характер на разпоредбата на чл. 33, ал. 1 ЗПК следва, че при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата, но не и под формата на такси да начислява обезщетение за забавено плащане над размера на законната лихва, което се явява и в противоречие с разпоредбата на чл. 143, т. 5 ЗЗП.

Ето защо тази искова претенция се явява неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

По разноските.

При този изход от спора, право на разноски имат и двете страни, като същите са поискали присъждането на такива и са представили по делото списък на разноски по чл. 80 ГПК (лист 113 – 114 от делото).

В съответствие със задължителните тълкувателни разяснения на Тълкувателно решение № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, т. 12, съдът следва да се произнесе и по разпределението на отговорността за разноски в заповедното и исковото производство. Съгласно чл. 78, ал. 8 ГПК (изм. ДВ, бр. 8 от 2017 г.) в полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт. Размерът на присъденото възнаграждение не може да надхвърля максималния размер за съответния вид дело, определен по реда на чл. 37 от Закона за правната помощ. Съгласно чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ заплащането на правната помощ е съобразно вида и количеството на извършената дейност и се определя в наредба на Министерския съвет по предложение на НБПП. Съгласно чл. 25, ал. 1 от Наредбата за заплащането на правната помощ за защита по дела с определен материален интерес възнаграждението е от 100 до 300 лв. В заповедното производство ищецът е доказал разноски в размер на 108 лева за държавна такса, претендира и юрисконсултско възнаграждение, чийто размер съдът определи на 100 лева, от сбора на които пропорционално следва да получи **251,95 лева**, а в исковото производство е доказал разноски в общ размер на 542 лева, от които 142 лева за държавна такса и 400 лева за депозит за възнаграждение на вещо лице и съдът определя 150 лева за юрисконсултско възнаграждение, от които пропорционално ответникът дължи **675,77 лева**.

Процесуалните представители на ищеца са поискали възнаграждение по чл. 38, ал. 2 ЗАдв, за което е представен и договор за правна помощ (лист 72 - 73 от делото), което определено от съда в минимален размер, съобразно чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. на ВАДС е в размер на 840 лева.

Съгласно чл. 78, ал. 3 вр. ал. 1 от ГПК ответникът има право на разноски, съобразно отхвърлената част от иска, но само за един адвокат. Предвид, че в исковото производство същия е депозирал писмен отговор, чрез адв. Тони Колибанекова, то именно на нея следва да бъде присъдена сумата от **19,70 лева**, представляваща адвокатско възнаграждение за оказана безплатна правна помощ на ответника С. К., съразмерно отхвърлената част от исковите.

Мотивиран от изложеното, Софийски районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО, по предявените по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК положителни установителни искове, с правно основание чл. 79, ал. 1 ЗЗД вр. чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ, вр. чл. 9 ЗПК; чл. 92, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, че С. Г. К., ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж. к. „Зона Б-5“, бл. 16, вх. К, ет. 1, ап. 182, **дължи на** „Първа инвестиционна банка“ АД, с ЕИК: 831094393, със седалище и адрес на управление: гр.

София, бул. „Цариградско шосе“ № 111 П, сумата от **3000 лева**, представляваща главница по Договор за издаване на револвираща международна кредитна карта с чип и предоставяне на кредитен лимит (овърдрафт) по разплащателна сметка № 000СС-R-149324/05.03.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата от 28.07.2022 г. до изплащане на вземането; сумата в размер на **1939,60 лева**, представляваща непогасена възнаградителна лихва за период от 14.06.2019 г. до 18.06.2022 г., включително; сумата в размер на **238,86 лева**, представляваща наказателна лихва в размер на законната лихва за забава за период от 19.07.2019 год. до 29.11.2021 год., включително; сумата от **78 лева**, представляваща годишна такса за поддръжка; сумата в размер на **16,67 лева**, представляваща законна лихва за период от 07.07.2022 год. до 27.07.2022 год., включително, за които суми е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК № 24318/24.08.2022 год. по ч. гр. д. № 40957/2022 год. по описа на СРС, II ГО, 65 състав.

ОТХВЪРЛЯ предявените от „Първа инвестиционна банка“ АД, с ЕИК: 831094393, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 111 П **срещу** С. Г. К., ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж. к. „Зона Б-5“, бл. 16, вх. К, ет. 1, ап. 182 положителни установителни искове, по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК, с правно основание чл. 430, ал. 2 ТЗ, за разликата от уважения размер от **1939,60 лева**, представляваща непогасена възнаградителна лихва до пълния предявен размер от **2006,26 лева** и за периода от 19.06.2022 г. до 07.07.2022 г., включително; както иска за сумата от **60 лева**, представляваща разходи за връчване на покана за предсрочна изискуемост, за които е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 от ГПК № 24318/24.08.2022 год. по ч. гр. д. № 40957/2022 год. по описа на СРС, II ГО, 65 състав.

ОСЪЖДА С. Г. К., ЕГН: *****, с адрес: гр. София, ж. к. „Зона Б-5“, бл. 16, вх. К, ет. 1, ап. 182 **да заплати** на „Първа инвестиционна банка“ АД, с ЕИК: 831094393, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 111 П, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от **251,95 лева**, представляваща разноси в заповедното производство и сумата от **675,77 лева**, представляваща разноси в исковото производство.

ОСЪЖДА „Първа инвестиционна банка“ АД, с ЕИК: 831094393, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „Цариградско шосе“ № 111 П **да заплати** на адв. Тони Делчева Колибанекова, вписана в САК с личен № *****, с адрес: гр. София, ул. „Генерал Паренсов“ № 28, ет. 1, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК и чл. 38, ал. 2 ЗАдв, сумата от **19,70 лева**, представляваща адвокатско възнаграждение оказана безплатна правна помощ на ответника С. Г. К. в исковото производство, съобразно отхвърлената част от исковете.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____